

Onko kuntasi kiinnostunut hakemaan mukaan UNICEFin Lapsiystävällinen kunta -malliin?

Suuri osa lasten ja nuorten arkeen vaikuttavista päätöksistä tehdään kunnissa. Näillä päätöksillä on merkittävä vaikutus lapsen oikeuksien toteutumiseen.

Suomen UNICEFin Lapsiystävällinen kunta -malli auttaa kuntia edistämään lapsen oikeuksien toteutumista. Malli perustuu YK:n lapsen oikeuksien sopimukseen ja UNICEFin kansainväliseen Child Friendly Cities -malliin. Suomalainen malli kehitettiin yhdessä Hämeenlinnan kaupungin kanssa.

Millainen kunta on lapsiystävällinen?

Lapsiystävällisessä kunnassa lapsen oikeudet toteutuvat jokaisen alle 18-vuotiaan arjessa. Käytännössä tämä tarkoittaa esimerkiksi sitä, että

- kunta edistää lapsen oikeuksia kunnan päätöksenteossa, hallinnossa ja palveluissa.
- YK:n lapsen oikeuksien sopimus ohjaa lapsi- ja nuorisopolitiikkaa. Lasten ja nuorten tietämys omasta arjestaan ja lapsivaikutusten arviointi vaikuttavat kunnan päätöksentekoon. Lapsen oikeus riittävään osuuteen yhteiskunnan voimavaroista näkyy kunnan talousarviossa.
- lapset ovat tasa-arvoisia kunnan asukkaita. Lapset suunnittelevat, arvioivat ja kehittävät palveluita. Jokaisella lapsella on yhdenvertaiset mahdollisuudet osallistua.
- lapset ja aikuiset saavat tietoa lapsen oikeuksista. Lapset ja nuoret rohkaistuvat toimimaan kansalaisyhteiskunnassa ja kokevat itsensä lähiyhteisön arvokkaiksi jäseniksi.

Malli tavoittaa lähes neljänneksen Suomessa asuvista lapsista

Tällä hetkellä Lapsiystävällinen kunta -mallissa on mukana 19 kuntaa, joista Lapsiystävällinen kunta -tunnustuksen saaneita on 13: Forssa, Hämeenlinna, Jyväskylä, Kirkkonummi, Lahti, Lappeenranta, Lohja, Oulu, Pori, Raasepori, Rovaniemi, Tammela ja Turku.

Kittilässä ja Kokkolassa työ käynnistyi vuonna 2018. Vuoden 2019 keväällä mallia alkavat toteuttaa Lempäälä, Nokia, Puumala ja Seinäjoki.

Mitä kunnan tulee tehdä, jotta voi hakea malliin mukaan?

Vuoden 2019 haku on avoinna kunnille **31.8.2019 saakka**.

- Kunnanhallituksen tulee tehdä päätös malliin hakemisesta sekä perustella, miksi kunta hakee malliin mukaan. Perustelu on vapaamuotoinen (max A4).
- Ennen päätöstä kunnan tulee tutustua malliin ja sen pääperiaatteisiin.
- Päätöksessä kunnan tulee nimetä Lapsiystävällinen kunta -yhteystyöntekijä sekä -koordinaatioryhmä, joka on vastuussa kehittämisprosessin kokonaiskoordinaatiosta.
 - ✓ Koordinaatioryhmässä tulee olla edustettuina kunnan kaikki eri toimialat ja muut keskeiset toimijat, kunnan luottamushenkilö/-öitä sekä kunnan viestintä. Lisäksi ryhmässä tulee olla lasten ja nuorten edustaja/-jia. Koordinaatioryhmänä voi toimia myös jokin kunnassa jo olemassa oleva ryhmä (esim. hyvinvointiryhmä). Ryhmää voi täydentää, mikäli kunta valitaan malliin mukaan.
- **Kunnanhallituksen virallinen päätös malliin hakemisesta, perustelut sekä kunnan yhteystyöntekijän nimi ja yhteystiedot lähetetään sähköpostilla 31.8.2019 mennessä UNICEFin erityisasiantuntija Sanna Koskiselle (sanna.koskinen@unicef.fi).**

Valinnat ja kehittämistyön käynnistyminen

UNICEF ilmoittaa kuntavalinnoista **marraskuun 2019 loppuun mennessä** hakemuksessa nimetyille yhteystyöntekijöille.

Hyvä tietää:

- Mikäli mallista kiinnostuneita kuntia on enemmän kuin pystymme ottamaan mukaan malliin, voimme joutua rajaamaan kuntamäärää. Silloin valitsemme kunnat siten, että mukana on erilaisia ja erikokoisia kuntia eri puolilta Suomea.
- Mikäli kunta valitaan malliin mukaan vuonna 2019, yhteistyö UNICEFin kanssa käynnistyy keväällä 2020.
- UNICEF kehittää Lapsiystävällinen kunta -mallia sekä sen materiaaleja entistä toimivammiksi vuoden 2019 aikana.

UNICEF edellyttää mallia toteuttavalta kunnalta:

- sitoutumista lapsen oikeuksien edistämiseen kunnan päätöksenteossa, hallinnossa ja palveluissa.
- riittävällä työajalla resursoitua Lapsiystävällinen kunta -koordinaattoria ja -koordinaatioryhmää.
- lapset ja nuoret ovat mukana sekä lapsiystävällisyyden kehittämistyössä että osallisina lapsia koskevien asioiden valmistelussa ja päätöksenteossa.
- sitoutumista tiedottamaan prosessin tavoitteista ja tuloksista kuntalaisille.

UNICEF tarjoaa mallia toteuttavalle kunnalle:

- malliin ja lapsen oikeuksiin liittyvää koulutusta
- malliin liittyvät materiaalit
- yhteyshenkilön, joka toimii kunnan tukena mallin toteuttamiseen liittyvissä kysymyksissä
- lapsiystävällinen kunta -verkoston ja verkostotapaamiset, joihin osallistuvat mallia toteuttavat kunnat eri puolilta Suomea
- lapsiystävällinen kunta -tunnustuksen, mikäli kunnan kehittämisprosessi ja sen tulokset täyttävät mallin kriteerit.

Miten kehittämistyö etenee, jos kunta valitaan malliin mukaan?

Yhteistyö UNICEFin kanssa käynnistyy kunnan koordinaattorin ja koordinaatioryhmän koulutuksella (kevällä 2020). Koulutuksen jälkeen kehittämistyö käynnistyy kunnan tekemällä tilannekartoituksella. Siinä kunta arvioi, miten hyvin lapsiystävällisyys nykyään toteutuu. Arvioinnissa ovat apuna UNICEFin kehittämät, lapsen oikeuksien sopimukseen perustuvat materiaalit.

Kartoituksen tehtyään kunta päättää, mitä toiminnan osa-alueita se alkaa kehittää ja miten. UNICEF seuraa työn etenemistä. Kaksivuotiskauden lopuksi kunta arvioi työnsä tulokset ja raportoi niistä UNICEFille.

Tämän jälkeen kunta voi saada UNICEFin Lapsiystävällinen kunta -tunnustuksen, joka on voimassa kaksi vuotta. Tunnustusta myönnettäessä UNICEF arvioi sekä kehittämisprosessia että saavutettuja tuloksia. Tunnustus ei tarkoita, että työ olisi valmis, vaan kunta sitoutuu jatkamaan lapsiystävällisyyden kehittämistä.

Suomen UNICEF kutsuu kunnat rakentamaan kanssaan lapsiystävällisempää arkea!

Kiinnostuitko? Kysymyksiä malliin hakemisesta?

Ota yhteyttä:

Suomen UNICEF ry
Sanna Koskinen
erityisasiantuntija, lapsiystävällinen hallinto
p. 050 5762293, sanna.koskinen@unicef.fi

Lisätietoa mallista:

- Mallin esittely UNICEFin Lapsiystävällinen kunta -sivuilla:
<https://www.unicef.fi/unicef/tyomme-suomessa/lapsiystavallinen-kunta-projektiesittely/>
- Malliin liittyviä materiaaleja (mm. rakennuspalikat).
<https://www.unicef.fi/unicef/tyomme-suomessa/lapsiystavallinen-kunta/lapsiystavallinen-materiaalipankki/>
- UNICEFin kansainvälinen Child Friendly Cities -malli
<https://childfriendlycities.org>